

عنوان مقاله:

مفهوم قانون در اندیشه سیاسی یونان باستان گذر از ثسموس (θεσμός) به نوموس (νόμος)

محل انتشار:

دوفصلنامه متافیزیک، دوره 5، شماره 16 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

ایرج آذرفزا - دانشجوی دکتری فلسفه محض دانشگاه تهران

مهدی قوام صفری - دانشیار فلسفه دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

یکی از اصلی ترین مفاهیم بر سازنده اندیشه سیاسی یونان باستان، مفهوم قانون بوده است. یونانیان از دو اصطلاح حقوقی متفاوت برای مفهوم قانون استفاده می کرده اند. تا پیش از سقوط حکومت استبدادی پیسیستراتی در پایان سده ششم پ.م اصطلاح ثسموس در معنای قانون نهاده به کار می رفته است؛ حال آنکه پس از اصلاحات کلیستنسی در آغاز سده پنجم پ.م و استقرار مردمسالاری در آتن، اصطلاح حقوقی دیگری در معنای قانون نهاده به کار می رفته است: نوموس. پژوهش های ما نشان می دهد این تغییر اصطلاح در ادبیات حقوقی آتن، نشان از دگرگونی عمیق تری در اندیشه سیاسی یونانیان دارد- به باور ما زبان، آیینه دار اندیشه است و چنین تغییر ترمینولوژیکی در زبان، احتمالاً، بازتاب تغییری اندیشگانی است. ازین روی، برآنیم از رهگذر بررسی فیلولوژیک دو واژه ثسموس و نوموس در ادبیات یونان باستان، از هومر تا ابتدای سده چهار پ.م، این تغییر در اندیشه سیاسی یونانیان را نشان دهیم. آنچه این جستار را از پژوهشی صرفاً فیلولوژیک فراتر می برد و آن را درآمدی بر فهم فلسفه سیاسی یونان باستان قرار می دهد، تلاش در بازتعریف واحد زیست سیاسی یونانیان، پولیس، بر اساس برداشت نوین از مفهوم قانون است.

کلمات کلیدی:

ثسموس (θεσμός)، نوموس (νόμος)، پولیس (πόλις)، قانون، قانون نهاده

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1278428>

